

Verslag wetenschappelijk medewerker Stichting Hirundo 2020.

Werk in Nederland.

- **CES-project (Constant Effort Site) in Elburg.**

Alle 12 vangsessies zijn weer uitgevoerd in 2020. Er werden 724 vogels geringd, iets minder als vorig jaar. Na vorig jaar kon er opnieuw een grauwe klauwier geringd worden, de 3^e ooit. Heel opvallend was ook de toename van de Cetti's zanger. Dit is een van oorsprong Zuid-Europese kleine bruine vogels die in natte gebieden woont. Drie jaar geleden kon de eerste worden gevangen, dit jaar werden er maar liefst 22 geringd. Dat geeft de snelle uitbreiding van deze vogel aan door het ontbreken van strenge winters en klimaatverandering.

Aantal geringde vogels van CES-project C02, Elburg Korte Waarden.

2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
724	810	406	740	675	568	650	668	744	635	805

- **Ringwerk boerenzwaluwen.**

In 2020 heb ik alleen nog gevangen en geringd op de vaste 4 RAS-adressen (Ringing Adults for Survival) waarbij nestjongen en oudervogels geringd werden. Er zijn op de broedlocaties 357 nestjongen van boerenzwaluwen geringd. Van de 45 broedparen werden 73 oudervogels gevangen, dat is 81,1% van deze broedvogels. Het vangen van de oudervogels was iets minder succesvol dan vorig jaar (toen 90% gevangen). Echter 63% van deze broedvogels droeg al een ring, wat sterke plaatstrouw en een goede overleving aantoont. Voor meer gegevens zie het regioverslag van 2020.

Aantal op de RAS-erven geringde boerenzwaluwen.

Regio:	aantal RAS broedparen	Gevangen vogels	aantal ad. ongeringd	aantal ad. met ring
N.-Veluwe	45	73=81,1%	27	46=63%

Op de **slaapplaats** te Elburg zijn 1243 boerenzwaluwen gevangen en geringd. Het waren 1090 jonge (1^e jaars) vogels en 153 volwassen (adulte) vogels. Er werden 27 vogels gevangen die al een ring droegen, afkomstig uit het ringgebied, zowel als nestjong als op slaapplaats geringd. Opnieuw werd er 1 hybride boerenzwaluw x huiszwaluw gevangen. De zwaluwen kozen dit jaar opnieuw de rietvelden bij de Korte Waarden om te overnachten. Deze plek werd echter in gebruik genomen door meer dan 10.000 spreuwen die in grote groepen invielen en in golven de rietvelden in beslag namen. Daardoor werden de boerenzwaluwen verdreven, die een hekel hebben aan de luidruchtige en massale spreuwenzwermen. Ze kozen drie keer een andere locatie maar daarna verdwenen ze. Daardoor werden er dit jaar veel minder zwaluwen gevangen en geringd dan in voorgaande jaren.

Overzicht van geringde boerenzwaluwen op de slaapplaats bij Elburg in 2020.

slaapplaats:	overj onger	1 ^e j. onger	totaal	hervangsten (ger)
Elburg	152	1090	1243	27

Geringde aantallen boerenzwaluwen op de slaapplaats bij Elburg vanaf 1998.

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
3277	7147	5927	6474	10210	9665	7839	4590	5427	7701	5847	5047
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
5759	3211	2692	2233	4488	2969	2862	1647	1458	1846	1243	

- **Overig ringwerk.**

Behalve de vaste Boerenzwaluw- en CES projecten is er op diverse andere locaties geringd.

Buiten de 12 CES-data werd er in Elburg nog 20 keer in het riet gevangen.

Door de corona kon niet overal geringd worden. Met name het ringen van jonge ooievaars trekt veel publiek wat nu onwenselijk was. Daardoor werd er slechts 1 nest met 3 jonge ooievaars geringd, en wel in 's-Heerenbroek.

Na de muizenexplosie in 2019 was 2020 een zeer muizenarm jaar. Daardoor waren er ook aanzienlijk minder broedparen en kleinere legfels van kerkuilen. Er werden 19 nestjongen van kerkuilen geringd.

Ook het ringen van oeverzwaluwen bij de waterzuivering te Elburg kon door corona niet doorgaan.

Ook dit jaar heb ik weer diverse malen in de tuin in Oldebroek vogels geringd. Hoewel geen mezeninvasie kreeg ik toch weer een pimpelmees met een ring uit Litouwen in handen. En een andere leuke vangst was een Scandinavische tjiftjaf. 2020 was een goed 'mastjaar' wat betekent dat veel bomen veel zaden produceerden. Zo ook de beuken rond ons huis. Dat trok veel kepen en vinken aan, wat in november en december de vangst van 42 vinken en 63 kepen opleverde.

De **totale jaarvangst** van alle geringde vogels in 2020 was **4787 vogels**.

- **Nestkasten.**

De 70 nestkasten op landgoed Oldhorst te Oldebroek en de 40 nestkasten op De Zoom in Doornspijk werden dit seizoen weer 4 keer gecontroleerd.

Nestjongen van bonte vliegenvangers, boomklevers en enkele mezensoorten werden geringd. Opnieuw bewezen de marterkorfjes hun nut, hoewel op Oldhorst toch een paar kasten werden gekraakt en de nesten werden geprederd (leeggeroofd).

- **Ringatlas / Vogeltrekatlas.**

In 2020 werd er niet gewerkt aan de website van www.vogeltrekatlas.nl

- Door de corona uitbraak werd er nog slechts 1 **lezing** gegeven in begin januari. Alle lezingen erna werden afgezegd wat betekent dat een tiental geboekte presentaties niet doorgingen en er geen nieuwe afspraken kwamen.
- **Medewerking Zoönosenproject Vogeltrekstation.**
In 2020 zijn weer een aantal bloedmonsters genomen van diverse vogels, o.a. van merels, huismussen en boerenzwaluwen.

Werk in het buitenland.

- Het artikel over plaatstrouw en hervangsten van overwinterende boerenzwaluwen in Zambia is afgerond en werd in december opgestuurd naar het magazine van African Bird Club voor publicatie. Naar verwachting zal dat in 2021 gebeuren.
- In 2020 was er een reis geboekt naar Italië, waar Benno en ik eind april een week zouden deelnemen aan het Italiaanse ringproject “Progetto Picco Isola” op het eiland Ponza. Door de uitbraak van corona kon dit niet doorgaan en werd de reis gecancelled.
- **Fotografie.**
Door het niet doorgaan van reizen werd er niet gefotografeerd in het buitenland. Wel in Nederland, waar ik in 2020 mooie opnames kon maken bij het Drontermeer, waar o.a. allerlei eenden en de koekoek konden worden gefotografeerd. Nieuwe foto's zijn opgestuurd naar fotobureau Buiten-Beeld. Via de link op www.boerenzwaluw.nl onder *Foto & Video* kunnen deze opnames bekeken worden.
- **Toekomstplannen.**
Behalve de vaste ringactiviteiten zijn er geen reizen of andere onderzoeksprojecten gepland voor 2021.

Bennie van den Brink.